

KANTON.

Ούτως ώνόμασαν οι Εύρωπαις παράλιον τινα πόλιν της Κίνας μεγίστην και πολυάριθμον, εἰς τὴν διοίκησιν οἱ ἐντόπιοι δίδουσιν ἄλλο ὄνομα Κουάγκτσεου-φού. Μέση καὶ πολλαὶ ἄλλαι πόλεις τῆς Κίνας, διαιρεῖται καὶ αὐτή εἰς δύων τὴν Κινεζικὴν καὶ τὴν Ταταρικήν. Καὶ αὕτη μὲν εἶναι ὡραία καὶ κομψώς φύκοδομημένη ἐκείνη δὲ πολλὰ καθαρά. Αἱ ἀγοραὶ εὔθεται καὶ λιθόστρωτοι, ἄλλα στενάταί αἱ οἰκίαι μονόστεγοι, χωρὶς παράθυρα ἐπὶ τῶν ὁδῶν, ἄλλα μὲν δύων καὶ τρεῖς αὐλὰς δους ἡλέπουσιν οἱ γυναικῶνίτες καὶ αἱ ἀποθήκαι. Οἶλαι αἱ ἀγοραὶ ἔχουσιν ἑκατέρωθεν ἀδιάκοπον σειρὰν ἐργαστηρίων. Αἱ ἀψίδες, οἱ ναοί, οἵτινες περιέχουσι πλῆθος ἀγαλμάτων, εἶναι αἱ ὡραιότεραι οἰκοδομαὶ τῆς πόλεως.

Αἱ οἰκίαι τῶν Εὐρωπαίων κείνται ὅλαι ἐπὶ τῆς αὐτῆς γραμμῆς εἰς ἐν προάστειον, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ Τίγρεως,—Τσου-κιάμ—καὶ ὄνομάζονται αἱ δεκατρεῖς ἐμπορικοὶ οἴκοι. Εἶναι περικαλλεῖς καὶ εὐρύθυμως κατεσκευασμέναι, καὶ ἐπομένως ἐπαισθητοτάτην διαφορὰν ἔχουσαι ἀπὸ τὰς Κινεζικὰς.

Οἱ Τίγρεις δομοίαζει πόλιν ἀπέραντον συγχειμένην ἀπὸ πλοῖα διαφόρου μεγέθους, τοποθετημένα εἰς γραμμὰς παραλλήλους, μεταξὺ τῶν ὅποιων μόλις ὑπάρχουσι στενάτηνες δίοδοι.

Οἱ λιμὴν τοῦ Καντὼν ἦτο ὁ μόνος εἰς ὃν μέχρι τοῦ 1842 ἔτους, ἷτο συγκεκωρυμένον νὰ ἐμπορεύωνται οἱ Εὐρωπαῖοι· ἀλλ' ὁ μεταξὺ τῶν Ἀγγλῶν καὶ τῶν Κινέζων πόλεμος, καθ' ὃν οὗτοι κατετροπώθησαν, ἤνοιξεν ὅλου τοῦ Κιάτους τοὺς λιμένας εἰς τὸ εὐρωπαϊκὸν ἐμπόριον. Καὶ μ' ὅλον τοῦτο οἱ Κινέζοι καὶ ὑποβλέπουσι, καὶ κακοποιοῦσι πολλάκις τοὺς Εὐρωπαίους, δ' ὁ καὶ πολλάκις ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐπαναληφθῶσιν αἱ ἔχθροπραξίαι. Οσάκις ξένος τις περιέρχεται εἰς τὰ προάστεια, συνοδεύεται ἀπὸ σρατιώτην, χρέος ἔχοντα ν' ἀποδιώκῃ τοὺς περιέργους, καὶ νὰ ἐμποδίζῃ τὰ παιδία τοῦ νὰ βίπτωσι κατ' ἔκσινον πέτρας.

Μεγάλαι εἶναι αἱ γυνόμεναι εἰς τὴν πόλιν ταύτην ἐμπορικαὶ ἐπιχειρίσεις, καὶ μάλιστα ἐκ μέρους τῶν Ἀγγλῶν, οἵτινες ἔξαγουσι μὲν γατ' ἔτος σημαντικὴν ποσότητα τσάιου, καὶ ναγκίνας, καὶ μεταξῶτα, καὶ μαργαριτάρια, καὶ ζήγκον, καὶ πορσελάναν κτλ.,

εἰσάγουσι δὲ ὠφρόγια, θαυμάτια, ὅπιον, δέρματα, ὑφάσματα καὶ διάφορα ὅλα εἰδή.

Πρὸ τῆς συνθήκης τοῦ 1842 ἡ Κινεζικὴ κυβέρνησις ὅχι μάνον προσδιώριζε τὸ μέρος ὃπου οἱ Εὐρωπαῖοι ἦτο συγκεκωρυμένον νὰ γίνωνται δεκτοί καὶ νὰ διαμένωσι, καὶ πόσον καιρὸν ἔκαστος αὐτῶν ἐδύνατο νὰ διατρίψῃ εἰς Καντὼν, ἀλλ' ὄνόμαζε καὶ τοὺς Ἕγχωρίους ἐμπόρους, μεθ' ὃν ἦσαν ἡναγκασμένοι νὰ διαπραγματεύωνται τὰς ὑποθέσεις των. Εἶχε λοιπὸν ἀναθέσει τὸ μονοπώλιον τοῦ εὐρωπαϊκοῦ ἐμπορίου εἰς συμβούλιον συγκροτούμενον ἐκ δώδεκα προνομιούχων πολλὰ πλουσίων, τῶν ὅποιών ὁ ἀριθμὸς ἀνέβη μετὰ τὸ 1792 εἰς δεκαοκτώ. Όλα τὰ εἰσαγόμενα ἐμπορεύματα ἐπωλοῦντο διὰ μέσου τοῦ συμβούλου τούτου, καὶ διὰ μέσου πάλιν τοῦ ἰδίου ἥοραζοντο τὰ ἔξαγομενα.

Πυρκαϊά φρικώδης συμβάσα τὸ 1823 κατέκαυσε δέκα χιλιάδας οἰκιῶν, καὶ ὅλους τοὺς ξένους ἐμπορικοὺς εἰκους· ἀλλὰ μετὰ ἐν ἔτος ἀνφορομήθησαν ἐξ ὀλοκλήρου καὶ τὰ οἰκήματα καὶ αἱ ἀποθήκαι.

Οἱ Βάλβης λέγει εἰς τὴν γεωγραφίαν του διτικατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν καθολικῶν ἀποστόλων, ἡ πόλις τοῦ Καντὼν περιέχει ἐν καὶ ἡμίσιου ἑκατομμύριον κατοίκων, ἐνῷ ὁ Κόκ καὶ ὁ Μαλτεζοῦν φροντιστοὶ ὅτι δι πληθυσμός της εἶναι πολλὰ μικρότερος. Ἀλλ' ἐάν, προσθέτει, παραδεχθώμεν ἡμίσιου μόνον ἑκατομμύριον, εἴμεθα ἔξαιροι ὅτι δὲν μαρκυρόμεθα πολὺ ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν.

Εἰς Καντὼν ὑπάρχουσι τυπογραφίαι, καὶ ἐκδούνται ἐφημερίδες εἰς τὴν Ἀγγλικὴν καὶ τὴν Κινεζικὴν.

Ε. M.

ΚΑΪΡΟΝ.

Δύῳ κυρίῳ ἐποχαὶ κατέστησαν πασίγνωστον τὴν τίκηρόρον τῆς Αίγυπτου μητρόπολιν·—οὔτως ὄνομάζουσι τὸ Κάιρον οἱ Ἀράβες—ἢ ἐποχὴ τοῦ περιφρήμου εἰς τὴν ἴστορίαν τῶν σταυροφοριῶν πολέμων Σουλτάνου Σαλαδὴν—Σαλάχ-ελ-Δύν—καὶ ἡ τοῦ Μεχμέτ ἀλῆ. Οἱ Σαλαδὴν ὅστις, ἐνῷ ἡγωνία τὸν ἄγνωτον θανάτου, διέταξε νὰ περιφέρωσι τὴν νεκρικήν του σινδόνην, ὡς λάθαρον, καθ' ὅλην τὴν

ΚΑΪΡΟΝ.

πόλιν, καὶ νὰ κηρύττωσι μεγαλοφώνως. « ίδον τὶ κέρδος ἔμεινεν ἐπὶ τέλους εἰς τὸν ἴσχυρώτατον Σχλαδένον τὸν νικητὴν τῆς ἀνατολῆς», καὶ ὅσις ἐπραγματεύθη μετὰ τῶν σταυροφόρων συνθήκην ἰσχὺν ἔχουσαν 3 ἑτῶν, 3 μηνῶν, 3 ἑνδομάδων, 3 ἡμέρων καὶ 3 ὥρων, ἐκαλλώπισε τὸ Κάϊρον διὰ μνημείων καὶ τὸ περιετεῖχισε. Αὐτὸς φύκοδόμησε τὸ 1166 τὸν ἀκρόπολιν, ὃπου σώζονται καὶ μέχρι τῆς σήμερον ἀπειρά μνημεῖα ἀνεγερθέντα ἀπὸ τοὺς ἡγεμόνας τῆς Αἴγυπτου, καὶ μεταξὺ τῶν ἀλλων τὸ διβάνιον τῷ γαριτσάρῳ, τὸ διβάνιον καὶ τὸ φρέαρ τοῦ Ιωσήφ.—ἐπόνυμον τοῦ Σαλαδήν.—Καὶ τὸ μὲν διβάνιον τοῦ Ιωσήφ εἶναι μεριστη τις αἰδουσα περιέχουσα τριακονταδύνα μαρμαρίνους κίονας, ὃπου ἀπενέμετο ἡ δικαιοσύνη τὸ δὲ φρέαρ, τεράστειον οίκοδόμημα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, προμηθεύει ἀφθονον ὄδωρ εἰς τὴν ἀκρόπολιν. Ορυχθέν ἐντὸς ήραχου, ἔχει ἕλθος 280 ποδῶν καὶ περιφέρειαν 60, καὶ τὸ ὄδωρ ἀντλεῖται διὰ τινος μηχανῆς ἐλαυνομένης ὑπὸ δύω ἕοῶν.

Τὸ Καΐρον διαιρεῖται εἰς 53 ἔνορίας καὶ ἔχει 71 πύλας, 300 τσαμία 45 λουτρά, παλάτια, σχολεῖα, Ειδιοιθήκην καὶ 260,000 κατοίκων. Ο Μεχμέτ Άλης ἀνήγειρε πολλὰ δημόσια καταστήματα κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον, καὶ μάλιστα σχολεῖα ιατρικῆς καὶ στρατιωτικῆς.

Τὰ ὠραιότερα τῶν τσαμίων εἶναι τὸ τοῦ Σουλτάν Χασάν καὶ τὸ τοῦ Έλ-αζάρ. Οἱ θόλοι των ὑψιτενεῖς, τὰ τείχη κεκοσμημένα διὰ γυλυφῶν χριστὴν ἔχουσῶν τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ οἱ μιναρέδες ὑψηλότατοι, περιέχουσμένοι κατὰ τὴν κορυφὴν ὑπὸ στοῶν ὃπου ὁ μουεζῖνος, δι' ἐναρμονίου προσφωνήσεως ἀνενθυμίζει εἰς τοὺς πιστούς, κατὰ τὴν ὥραν τῆς προσευχῆς, τὰ θρυσκευτικά τῶν καθήκοντα.

Αἱ οὖδοι τῆς πόλεως εἶναι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καὶ στεναὶ καὶ ἀνώμαλοι· ἀλλ' ἔχει πλατείας ἐκτεταμένας καὶ μάλιστα τὴν τοῦ Εσσεκιὲ, ὃπου ὁ Βονοπάρτης, ἐκπορθήσας τὴν πόλιν, ἐστρατοπέδευσεν. Όταν τὸν Νοέμβριον ἐκάστου ἔτους ἔκχειλίζει ὁ Νεῖλος, ἡ πλατεῖα αὐτὴ κατακλύζεται καὶ καθίσταται πλωτὴ. Τὸ Καΐρον ἔχει πολλὰ προάστεια μὲν ίκανὸν ἀριθμὸν κατοίκων. Δύῳ λιμένες του χρησιμεύουσιν ὡς ἀποθῆκαι τῶν ἐμπορευμάτων. Εἰκῇ συναπαντῶνται τὰ προιόντα τοῦ Δέλτα μὲ τὰ τῆς Εύρωπης, καὶ τὰ τῆς Νουβίας μὲ τὰ τῆς Σιδῶνος.

Ωραῖα εἶναι τὰ περίχωρα τοῦ Καΐρου, καὶ μαγευτικαὶ αἱ ὅχθαι τοῦ Νείλου· τὸ μικρὸν πολύχνιον τοῦ Γιζέχ, ὃπου διέτριβον τὸ πάλαι οἱ μαμελοῦκοι βέηδες, διασχίζεται διὰ διαφόρων ποταμίσκων καὶ καλύπτεται ἀπὸ κύπους. Ήνήσος τῆς Ρουδέχ, κειμένη ἀντικρυ τοῦ παλαιοῦ Καΐρου, κατέστη γνωστὴ διὰ τὸ μέλλον ἢ νειλόδεμετρον, δι' οὗ μετροῦσι κατ' ἔτος τὴν αὔξησιν τῶν ὄδάτων τοῦ ποταμοῦ. Πέριξ τοῦ Καΐρου, ἐξ στάδια μακρὰν, πρὸς τὴν δεξιὰν ὅχθην τοῦ Νείλου, ἀνυψοῦσι τὰς προσιωνίους κορυφάς των αἱ περίφημοι τῆς Αἴγυπτου πυραμίδες. Τὸ κλίμα τῆς πόλεως εὐμετάβλητον, ὁ χειμών ἀνεπαίσθιτος, καὶ αἱ ήροχαι σπανιώταται.

Ε. Μ.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΤΡΟΠΟΥ ΤΗΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑΣ

Εἰς τὰ ἀ.λ.η.λοδιδασκόμενα σχολεῖα
τῆς ‘Ελλάδος.

Ο τρόπος τῆς προκαταρκτικῆς διδασκαλίας ἐνεργεῖται κατὰ τὸ ἐγχειρίδιον τοῦ Γάλλου Σαραζίνου, τὸ ὃποῖον μεταγλωττισθὲν, αὐξηθὲν καὶ τελειοποιηθὲν παρὰ τοῦ Κ. Κοκκινήν, τοῦ διευθύνοντος ἡδη τὴν Δημοτικὴν ἐκπαίδευσιν, εἰσήχθη εἰς δῆλα ἐν γέ-